

6. märts

D. a.

linna Õpetajate Seltsi juhatuse palub Teid lahkesei osa võtta
D. a. juubeli puhul korraldatavasti

aktusest

tsil s. a. kell 7 õhtul Tallinna linna fütarlaste kommertsgüm-
li ruumes, Jaani t. 13.

Juhatus.

nnas, 20. märtsil 1927. a.

I. Seltsi asutamine.

Maaailmasõja mõjul lahtipuhkenud vene revolutsiooni esimesed lained jõudsid Tallinna ja kõigutasid hoogsalt siin meeli; siis ei võinud Tallinna õpetajaskond jääda suurte poliitiliste sündmuste passiivseks pealtvaatajaks, vaid leidis enese kohustatud olevat ajaga ühes sammuda. Tallinna õpetajaskond kasutas revolutsiooni mõllu selleks, et eesti kooli vabastada vene mõjust, et luua oma rahvale kool, mis vastaks tema arenemisele ja huvidele. Kõigepealt aga oli vaja suure ülesande teostamiseks organiseerunud jõudu. Selleks vajas õpetajaskond ühinemist.

Tol ajal töötas küll Tallinnas „Eestimaa Kooliõpetajate Vastastiku Abiandmise Selts“ (asutatud 3. I. 1907, lõpetanud tegevuse 8. VI. 1922), mille eesmärgiks olid suuremalt jaolt puhtmajanduslikud huvid: maal elavate õpetajate lastele internaadi pidamine, raamatute kirjastamine ja koolitarvetega kauplemine. Samuti tegutses veel „Kooliõpetajate laenu- ja hoiukassa“, nõndanimetatud „Kipperti kassa“, ja „Pedagoogiline Selts“, mille liikmeiks suuremas enamuses olid kohalikud vene õpetajad. Nimeetatud organisatsioonid ei saanud oma sisemise korralduse järele asuda tööle vastavalt aja nõuetele, sest nad ei olnud rahvuslikud asutused: vene ajal oli isegi asjaajamise keelena lubatud ainult vene keel, rääkimata siis veel muist rahvuslikest küsimusist.

25. märtsil 1917. a. kogunes üle 60 kooliõpetaja Tallinna linna tütarlaste kommerskooli saali, et asutada uus „Tallinna Eesti Kooliõpetajate Selts“. Asutamise koosoleku avas lühikese tervituskõnega E. Martinson. Koosoleku juhatajaks valiti J. Annusson ja protokollkirjutajaks A. Saar. Koosolek leidis uue seltsi asutamise väga tarviliku olevat, põhjendades seda järgmise väitega: „Et õpetajad saaksid võimaluse üheskoos nõudmised ja sihid tuleviku eesti kooli ja hariduse jaoks üles seada ja siis üheskoos selle läbiviimiseks tööle asuda“.

Õpetajad J. Westholm, E. Martinson ja J. Susi olid uue seltsi asutamiseks lühikese põhikirja kokku seadnud, mille ka koosolek vastu võttis ja mille esimene osa seltsi eesmärgi kohta järgmiselt kõlas: „Seltsi eesmärk on: a) oma liikmete ja nende perekodade vaimliste, õigusliste ja aineliste huvide arendamine ja kaitsmine, b) Eesti kooli igakülgne edendamine, rahva kultuuri iseäraldusi silmas pidades“. Pärast on seda põhikirja täiendatud ja viimaks muudetult „Tallinna Õpetajate Seltsi“ põhikirjana 21. okt. 1919. a. Tallinna-Haapsalu Rahukogu poolt kinnitatud, missugusena ta on tänini seltsi tegevuses juhtnööriks püsinud.

Esialgul peeti uues seltsis üldkoosolekuid väga sagedasti, sest ainet ja töövõimet oli palju ning asjast oli huvitatud pea kogu Tallinna õpetajaskond. Esimeste koosolekute päevakorras olid järgmised küsimused: vene rahvusest rahvakoolide

G. Jürgenson.

E. Jõelet.

Th. Lukk.

J. Mirka.

A. Õunapuu.

Dulce et decorum est pro patria mori.

inspektorite ja direktori asendamine eestlastega, algkooli vajalik reformeerimine, usuõpetuse küsimus koolides, õpetajate poliitiline ettevalmistus ja ilme, õppekavad, õppevahendid, eesti keele kirja tähestiku ühtlustamine, eriainete õpetajate ettevalmistamine, pedagoogilise muuseumi vajadus, ühtluskooli teostamine, õpetajate ja õpilaste normaalne töötundide arv, emakeelse kooli uus seadus jne.

Töö seltsis edenes hoogsalt ja tuleviku väljavaated olid kõige paremad. Kuid varsti järgnes enamlaste võimu aeg, mis juba oma poliitiliselt ilmet rahulikkude tööd eitas, rääkimata veel vastoludest isikute vahel maailmavaate suhtes. Nii tekkisid takistused seltsi tegevuses, ja seltsi aktiivsemad tegelased kisti eemale seltsi ülesannete teostamise juurest.

Samuti halvas järgnev okupatsiooniaeg seltsi tegevust, sest koosolekud olid keeldud, üksteisega läbikäimine raskendatud, ajakirjandus soigus, mõtete avaldamine võimatu ja isegi kardetav. Majanduslikud olud olid tunduvalt halvenenud ning seega ühes ka meeoleolu langenud.

Töö algas seltsis kohe pärast okupatsiooni langemist. Hiljem seltsi põhikiri töötati ümber vastavalt aja nõuetele ja võeti peakoosoleku poolt vastu. Ajaloolise silmapilgu tähtsust õieti hinnates kohustati kõiki seltsi liikmeid ühel või teisel viisil isamaa huvide kohaselt talitama.

1918. a. detsembris koondusid nooremad meesõpetajad Tallinna kaitseliidu pataljoni „Kooliõpetajate roodu“ ning läksid 14. jaan. 1919. a. väerinnale, tuues seega kõigile Eesti Vabariigi tuleviku üle kahtlejaile tegeliku eeskuju. Nimeetatud „Kooliõpetajate roodu“ ja õpetajate tegevuse kohta üldse Eesti riigi loomispäevil on olemas lähem ülevaade Tallinna õpetajate Seltsi kirjastusel ilmunud raamatus: „Ühistöö Eesti riigi loomisel“. Naisõpetajad ja vane mad meesõpetajad rakendusid seltskondlikkude organisatsioonide keskliidu „Ühistöö“ ümber isamaa heaks tööle ja olid sellega sõjaväljal viibijaile mitte üksi varustuse järelesatjaiks, vaid ka moraalseks toeks ning sidemeks.

Vabadussõjas jätsid oma elu isamaa eest 5 õpetajat Tallinna koolidest: Gustav Jürgenson, Anton Õunapuu, Elli Jõe leht, Teofil Lukk ja Johannes Mirka.

Koolitöö nõudis peagi oma töötajaid sõjaväljalt tagasi, mis ka oli võimalik teostada, sest vägedemoodustamine ja varustamine läks edukalt, ja seepärast võisid pöörduda õpetajad jälle oma igapäevase töö juure tagasi.

Algas rahuliku töö ajajärk, mille kestes õpetajaskond on aidanud koolielu ja selle tulemusi viia praeguse seisukorrani, jättes vahel töötuhinas enese huvid tahaplaanile. Sellest ajajärgust võiks ehk mainida mõnd küsimust, mis seltsi peakoosolekul kõne all olnud: õpetajaskonna häälekandja „Kasvatuse“ asutamine, alg- ja keskkooli seadus, Vabadussõjas langenute mälestamine, Vabariigi aastapäeva pidustused, noorsooliikumine, külaskäik Soome, korterite osatühisused, õpetajate majandusühisus, palgad, pensioniseadus, raamatukogu, pedagoogiline muuseum. o.-ü. „Töökool“ jne. Kõigis õpetajaskonda puutuvates küsimustes selts on püüdnud oma seisukohta teostada, mis on annud nii mitugi korda häid tagajärgi ja mille tõttu pea kõik Tallinna õpetajad on koondunud seltsi ümber. On ju selts oma avara põhikirjaga võimaldanud kõigil töötada soovijaile lähedaid tingimusi, nagu seda seltsi sektsioonid ja komisjonid soodustavad, ja pealegi on selts kui kutseühing oma tegevuse läbi alati leidnud valitsuse asutiste ja teiste organisatsioonide heatahtlikku tunnustamist.

II. Seltsi juhtimine.

A. Üldkorraldus.

Seltsi põhikirja I peatükk määrab kindlaks seltsi eesmärgi: 1) oma liikmete ja nende perekondade vaimliste, õiguslike ja majanduslike huvide selgitamine, kaitsmine ning aine line toetamine; 2) koolielu igakülgne, rahva kultuuri iseäraldustele vastav edendamine. Sama põhikirja II peatükk räägib lähemalt seltsi ülesannetest, III — liikmetest ja nende kohustest ning IV — seltsielu korraldusest või organisatsioonist. Viimase järel on seltsi korraldajaiks: 1) peakoosolek, 2) juhatus, 3) revisjoni- ja mitmesugused erikomisjonid.

Seltsi tegevuse algul moodustati peakoosolekute poolt pea iga erilise küsimuse lahendamiseks eriline komisjon, vastavalt põhikirja VIII peatükile, ja komisjonide otsused kaaluti peakoosolekul läbi ja teostati juhatuse kaudu. Seesuguse korralduse juures oli vaja seltsi peakoosolekuid sagedasti kokku kutsuda; et aga seltsi liikmete arv väga suureks kasvas ja osavõtjad peakoosolekutest ühed ja samad ei olnud, siis selle juhusliku ja muutuva koosseisu tõttu ei olnud seltsi otsustel ühtlast ilmet. Ka tuli seal ilmsiks, et vähem aktiivsemad liikmed komisjonide tööst eemale jäid, sest peakoosolekul valiti erikomisjonidesse ikka ühed ja samad enam tuntud isikud, kelle õlgadele järelikult langes ka suurem töökoorem.

Seltsi algupäevil ei olnud suuremt raskust seesuguse töökorralduse juures. Mida suuremaks aga liikmete arv tõusis, seda raskemaks muutus ka seltsi organiseerimine. Olid ju Tallinna õpetajate Seltsi koodunud kõik õpetajad kui algnii keskkoolidestki. Seltsi organiseerimise küsimus oli sagedasti juhatuse koosolekul harutusel.

Et kõik tööle kutsuda ja kõigile võimaldada huvikohaselt töötada, selleks seadis juhatus kokku uue kodukorra või erikomisjonide juhatuskirja, mis peakoosoleku poolt 31. jaan. 1926. a. vastu võeti ja mille järele seltsi tegevus viimasel ajal toimub.

Uue kodukorra järele, mis kooskõlas seltsi põhikirja VIII peatükiga, on seltsi tegevuse arendamiseks moodustatud järgmised erikomisjonid: nõukogu, majanduskomisjon, aukohus ja sektsioonid.

Seltsi nõukogu ülesandeks on: koolielu igakülgne edendamine, õpetajate elusse puutuvate statistiliste materjalide kogumine, koolielusse puutuvate määruste, meetodide ja uuenduste arutamine ning nendest elunõuetele vastavate koolielus maksmapanemise soovitamine; kooli, kodu ja seltskonna ühendamine noorsoo kasvatuslikuks tööks, pedagoogiliste tööde hindamine ja koolide informeerimine seltsi tööst ja ettevõtetest.

Seltsi nõukogu liikmed valitakse õppeaasta peale igast koolist kaks. Üks neist peab tingimata nõukogu koosolekutest osa võtma. Nõukogu liikmete valimise üle saadetakse protokoll seltsi juhatusele.

Tarviduse korral jaguneb nõukogu osakondadeks vastavalt koolide tüüpidele. Sel juhtumisel valib iga osakond endale juhatuse ja töötab eraldi, välja arvatud neis küsimustes, mis nõuavad ühist lahendamist.

Majanduskomisjoni ülesandeks on: Seltsi liikmete majanduslike huvide selgitamine, aine line toetamine, liikmeile ja nende perekondadele suvekolo niide ja ühiselumajade asutamine, seltsi liikumata ja liikuva varanduse üle valitse-

mine, abinõude otsimine seltsi majandusliku külje arendamiseks, pidude ja koosviibimiste korraldamine.

Majanduskomisjoni liikmed valitakse juhatuse ettepanekul seltsi peakoosoleku poolt.

Seltsi aukohu ülesandeks on õpetajate elukutsesse puutuvate eetiliste ja juriidiliste küsimuste selgitamine ja vastolude lahendamine.

Aukohus töötab nende juhtnõuete järel, mis E. O. L. aukohtute kohta käivas korras on ette nähtud.

Aukohtu liikmed valitakse seltsi peakoosoleku poolt.

Seltsi sektsioonide ülesandeks on: korraldada koosolekuid ja kongresse üksikutesse õppeainetesse puutuvate küsimuste arutamiseks, arutada õppeainete metode, kavasid, hoolitseda selle eest, et aineõpetajad võiksid seista kõigiti ajanõuete kõrgusel, korraldades neile ettelugemisi, kursusi, ekskursioone, laotada laiali ajakirjanduse ja ramatute kaudu oma liikmete kirjanduslikke töid jne.

Sektsioonide liikmeteks on aineõpetajad. Seltsi iga liige kohustab ennast kõige vähemalt ühe sektsiooni liikmeks kuuluma oma valiku järel. Liikmemaksu õiendamisel teatab seltsi liige, missugusest setksioonist ta soovib osa võtta kohustavalt ja missugusest vabalt.

Sektsioonid võivad tarbekorral jaguneda alasektsioonidesse koolide tüüpide või ainete järel kitsamas ulatuses.

Kõik erikomisjonide otsused viiakse täide seltsi juhatuse kaudu. Juhatusel on õigus otsuse täideviimisest keelduda ja otsuse revideerimist nõuda juhatuse ja erikomisjoni ühisel koosolekul. Kui sel koosolekul kokkulepet ei saavutata, siis teeb otsuse seltsi peakoosolek. Erikomisjonide aastaaruanded esitatakse juhatuse kaudu seltsi aasta-peakoosolekule ühes tegevuskavaga ja eelarvega. Erikomisjonide kantselei töö teeb seltsi büroo.

Nõnda töötavad seltsi erikomisjonid täiesti iseseisvalt ja nende otsused viiakse täide juhatuse läbi; ainult lahkarvamiste puhul seltsi juhatuse ja komisjoni vahel tuleb peakoosolekul otsustada.

Uus kodukord on T. O. S. 1925. a. aruandes täielikult trükitud. Praeguste kogemuste järel võib tunnistada, et seltsi uue kodukorra järel on kõigile liikmetele võimaldatud kaastöö seltsis: igale liikmele oma huvide kohaselt.

Seltsi tegevusele suuna andmine on kõik 10 aastat olnud peakoosoleku otsustada ja viimase otsusi on seltsi juhatuse kui täidesaatev organ parema tahtmisega teostanud. Seltsil on olnud 12 juhatust, nimelt ajutine ja 11 alalist. Suurem osa tööst on toimetatud seltsi komisjonides ja sektsioonides ning revisjonikomisjon on jälginud tegevuse korrapärasust.

B. Juhatuse.

Ajutine juhatuse moodustati seltsi asutamispäeval, s. o. 25. III. 17., ja sinna valiti härrad: Jüri Annusson, Ernst Martinson ja Ernst Peterson. Tema ülesandeks oli: seltsi põhikirja kokkuseadmine, registreerimine, esialgse tegevuskava loomine ja korraldamine. Tema korraldusel peeti kolm esimest peakoosolekut, kus muu seas arutati vajadust Eesti seltside liitu astuda, seltsi esindaja saata tookord võimuhaaravasse „Tööliste ja sõjaväe täidesaatvasse komiteesse“, ülemaaline eesti kooliõpetajate kongress kokku kutsuda, saadik valida üle-

Tallinna Õpetajate Seltsi juhatus 1922. a.

Istuvad: N. Kann, A. Weiderman, O. J. Kiesel, A. Raudkats ja G. Ollik;
seisavad: A. Kuusik, G. Ney, N. Nurmiste (Neuhaus), O. Reinok ja J. Tamm.

venemaalisele kooliõpetajate kongressile, „Rahvaülikooli“ mõtet elustada, emakeelse kooli sisseseadmist nõuda ja selleks kihutustööd teha lastevanemate ja muu rahva seas.

I juhatus valiti 16. IV. 17. peakoosolekul, ning samal päeval jaotati ametid liikmete vahel järgmiselt: esimees — J. Annusson, abid — J. Westholm ja V. Päts, kirjatoimetaja — E. Martinson, abid — Chr. Brüller ja G. Stahlman, laekahoidja — O. Kilgas, abid — A. Tarkpea ja V. Neggo. Viimane lahkus juhatuselt 9. IX. 18., kui mittetegev õpetaja. See juhatus pani peakoosolekutele ette kaalumisele võtta muu seas: emakeelse kooli seaduse läbiviimine, koolide administratsiooni uuendamine, õpperaamatud, kursused, usuõpetus koolis, Rahvaülikooli põhikiri, protest J. Poska tagandamise puhul, poliitiline platvorm (föderatiivne vabariik, emakeelne kool kõigil astmel, eesti keel kohtutes ja kõigis omavalitsuse asutistes), õppekavad ja ühtluskool. Juhatus pidas 30 koosolekut, kus peale eelpool toodud küsimuste olid harutusel: liikmete kogumine, seltsi koosolekute ruumid, E. Õ. Liidu asutamine, kooliõpetajate valimised, üldstreigi võimalused, koolikirjandus, õpetajate pedagoogiline ettevalmistus jne. Töö takistuseks oli saksa okupatsioonivõim, mis seltsi tegevuse katkestas. Suure palumise peale anti ometi luba seltsi peakoosolekut kokku kutsuda, kus muu seas eestseisus valiti.

II juhatus valiti 13. X. 18. ja ametid jaotati järgmiselt: esimees — J. Annusson, abid — J. Vestholm ja V. Päts, kassahoidja — Chr. Brüller, abid — G. Ollik ja N. Kann, kirjatoimetaja — E. Martinson, abid — V. Raam ja G. Stahlman. Uus juhatus asus tööle raskel ajal, kuid püüdis töötada eesti kooli huvides. Järgnevatil koosolekudel oli arutusel veel: leping kooliameti ja kooliõpetaja vahel, õpetajaskonna organiseerimine, sakslaste poolt tagandatud õpetajate tagasikutsumine. 12. XI. 18. otsustab seltsi juhatus linnavalitsusele esitada kandidadi hariduskomisjoni juhataja kohale. Sel ajal juhatuses kõne all olnud küsimustest oleks nimetada veel: saksa võimude poolt ametisse seatud juhtivate jõudude kõrvaldamine ja uute soovitamine, koolide jaotamine rahvuste järele, eesti keele sunduslik õppimine jne. Kokku see juhatus pidas 17 koosolekut.

III juhatus astus kokku 19. IV. 19. järgmises koosseisus: esimees — J. Rumma (pärast 24. IX. 19. — V. Peet), abi — V. Peet (24. IX. 19. — A. Kuusik), kirjatoimetaja — J. Kents (2. X. 19. — O. J. Kiesel), abi — A. Kärk, laekahoidja — O. Reinok, abi — J. Hellat, ametita liikmed — H. Roos, E. Nipman (29. X. 19. — A. Vinter) ja N. Kann. See juhatus algas oma tööd sellega, et ta nõutas eelmiste juhatusete töödest ülevaate ja siis hakkas sellele kui alusele edasi ehitama. Tema 23 koosolekul arutatud küsimustest oleks mainimisväärt: õpetajate kutse-eetika, põhikirja täiendamine ja kinnitamine, juhtivate jõudude soovitamine hariduse alal, muu seas haridusministri kandidaadi ülesseadmine, ekskursioon Soome, Vabadussõjas langenud seltsiliikmete matuste korraldamine, pidustus okupatsiooni langemispäeva mälestuseks, õpetajate palgaolud, liikmete aineeline varustamine, keskraamatukogu ülevõtmine, õpetajate ülendamine palgaastmeis, pensioniseadus, juubilaride austamine ja liikmemaksu võtmine protsentuaalselt. Sektsioonide asutamise küsimus oli juhatuses harutusel 15. det. 1919. a.

IV juhatus jaotas 12. I. 20. ametid: esimees — O. J. Kiesel, abid — A. Kuusik ja A. Raudkats, kirjatoimetaja — A. Kärk, abid — E. Jaanvärk (11. X. 20. — H. Kikajon) ja A. Vinter, kassahoidja — O. Reinok,

Tallinna Õpetajate Seltsi juhatus 1927. a.

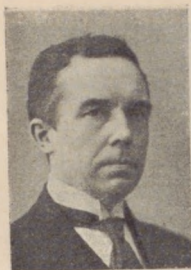
Istuvad: G. Ollik, J. Tamm, O. J. Kiesel, G. Hion ja V. Vaher;
seisavad: D. Treiman, V. Peet, J. Depman, G. Ney ja E. Schmiedehelm.

abid — G. Ollik ja J. Kiivet. Neljas juhatus leidis seltsi ja ta tegevuse edusammuks vaja olevat kõiki liikmeid koondada ühisele tööle. Selleks oli peakoosoleku 12. I. 1920. a. otsusega moodustatud sektsioonid ja komisjonid. See korraldus lõi uut elavust, virgutas ka eemalehoidjaid ja lahendas tööjaotuse. Juhatus rakendas oma töö üldkorraldusele. Arutusel olnud küsimustest oleks nimetada: korteriküsimus, palgalisad ja palgavahed, A. Öunapuu nekroloog, surma läbi lahkunud õpetajate mälestuskapitali asutamine, noorsooliikumine, kodu asutamine Jägalasse, haigekassa, erakoolide õpetajate palgad, varustamine, käsitöö õpetamine, väärnäh-tuste lahendamine, arstiabi saamine, õpilaste kino- ja teatrietendused, 24. veebruari pidustused, loengud ja kõneõhtud ja ekskursioon Jägalasse. See juhatus pidas 26 koosolekut.

V juhatus moodustati 16. I. 21. selles koosseisus: esimees — O. J. Kiesel, abid — A. Veiderman ja A. Raudkats, laekahoidja — O. Reinok, abid — A. Kuusik ja G. Ollik, sekretär — A. Palm, abid — N. Neuhaus ja P. Kivirist. Juhatusel lahkusid 6. IX. 21. P. Kivirist ja A. Palm ning asemele astusid N. Kann ja A. Puusepp. Uue juhatus esimeheks jäi endine esimees, kes eelmisel aastal alganud tööd samas suunas jatkas. Juhatus 26 koosolekul arutusel olnud küsimustest olid tähtsamad: 24. veebruari pidustuste korraldamine, õpetajate töstmine palgaastmeis, seltsi alalised ruumid, suvekoloonia ja kodu, mälestussamba asutamine Vabadussõjas langenud õpetajate ja õpilaste auks, keskkoolide seaduse eelnõu, palgaseaduse kiirendamine, soome keele kursused, seisukoht „haridusmaksu“ kohta, pedagoogilise muuseumi asutamine, võimlemise kursuste toimepanek, korjanduse teostamine õnnetuse puhul ja ajakiri „Kasvatuse“ väljaandmis-
sesse puutuvad küsimused.

VI juhatus valiti peakoosolekul 22. I. 22. endises koosseisus, seepärast ei võetud uues juhatuses ka ametite jaotamises muudatusi ette. Seega koosnes juhatus järgmiselt: esimees — O. J. Kiesel, abid — A. Veiderman ja A. Raudkats, laekahoidja — O. Reinok, abid — A. Kuusik ja G. Ollik, sekretär — N. Kann, abid — N. Neuhaus ja A. Puusepp. Juhatusel lahkunud liikme A. Veidermani asemele, kes haridusministriks valiti, kutsuti 1. XII. 22. G. Ney. Et juhatus koosseis endine, siis jätkati tööd sama hoole ja püsivusega. Tähtsamad koosolekute päevakorra punktid olid: õpetajateseminarid, pedagoogilise muuseumi korraldamine, 24. veebruari pidustused, avalikkude kõnekoosolekute korraldamine, Jägala vahetamine Vasalema vastu, Kollasel tän. nr. 20-a asuva maja ülevõtmine E. K. K. V. A. S. käest, o.-ü. „Töökooli“ toetamine, Vasalema inventari ostmine, õpetajate palkade ühtlustamine riigiteenijate palkadega, pensioniseaduse kiirendamine ja kutse-eetikasse puutuvad küsimused. Juhatus pidas kokku 19 koosolekut.

VII juhatus jaotas ametid 1. II. 23. järgmiselt: esimees — O. J. Kiesel, abid — A. Raudkats ja G. Ney, sekretär — N. Neuhaus, abid — N. Kann ja G. Hion, laekahoidja — O. Reinok, abid — A. Kuusik ja G. Ollik. Juhatus tööd hõlbustas asjaolu, et komisjonide ja sektsioonide töölerakendamisega hulk küsimusi jäi nende hooleks. Juhatus 10 koosolekul arutatud küsimustest olid tähtsamad: usuõpetuse korraldamine koolides, naabermaade õpetajate vastuvõtmine, palgalisade nõutamine linna poolt, Vasalema härrastemaja juure maatüki nõutamine, botaanikaia ja ekskursioonijaama asutamine ja mälestussamba asukohaks sündsa koha otsimine.

J. Annusson.

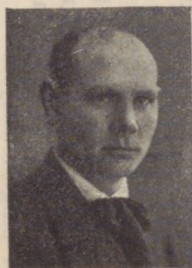
J. Aunver.

Chr. Brüller.

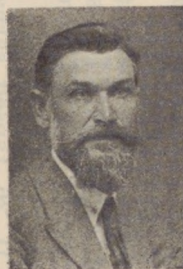
R. Gutman.

J. Helila.

J. Hellat.

G. Hion.

E. Jaanverk.

J. Kents.

J. Kiivet.

P. Kivirist.

M. Kotkas.

VIII juhatus moodustati 4. II. 24. järgmises koosseisus: esimees — O. J. Kiesel, abid — G. Ollik ja D. Treiman, kassahoidja — G. Hion, abid — V. Vaher ja J. Depman, kirjatoimetaja — V. Peet, abid — G. Ney ja J. Tamm. Aasta kestes juhatus leidis võimaliku olevat 17 koosolekut pidada, kus muu seas oli arutusel: seltsi nõukogu ellukutsumine ja töölerakendamine, korteriankeet, algkoolide õppekavade revideerimine, seltsi varanduste selgitamine, Kollase tän. maja vastuvõtmine likvideerimiskomisjoni käest ja selle maja remont, osavõtmine II Soome-Ugri kongressist, korjanduse teostamine mälestussamba heaks, „Ühistöö“ ajaloo kirjastamine ja E. Õ. Liidu kirjastustoodete realiseerimine.

IX juhatus jaotas ametid 2. II. 25. liikmete vahel järgmiselt: esimees — O. J. Kiesel, abid — G. Ollik ja D. Treiman, kassahoidja — G. Hion, abid — V. Vaher ja G. Ney, kirjatoimetaja — J. Tamm, abid — J. Depman ja V. Peet. IX. juhatus koosnes eelmise juhatus liikmeist, vähema ümberpaigutamise ja ametite jaotuses. Üksikute punktidest, mis juhatus oma 15 koosolekul arutanud, oleks nimetada: vanadele õpetajatele kodu asutamine maale Vasalemma j. l'na Kollase tän. majja, uute sektiioonide moodustamine, uue kodukorra väljatöötamine, mälestussamba korjanduse jätkamine, Vasalema härrastemaja ostmise ja talu rentimine, liikmete informeerimine seltsi tegevusest, aukohtu küsimus ja liikmete toetamine.

X juhatus moodustati 1. II. 26. täpselt sarnane eelmise juhatus koosseisule ja ametite jaotusele. Tema tegevuse arutuspunktid olid: seltsi tegevuse reguleerimine peakoosolekul vastuvõetud kodukorra kohaselt, majanduskomisjoni moodustamine, aukohtu sisseseadmine, uute sektiioonide ellukutsumine, klubi asutamine, raamatukogu täiendamine, Vasalema ostulepingu lõpulik sõlmimine, liikumata varanduste kasutamine ja korrashoid, „Õpetajate lehe“ asutamine, „Ühistöö“ ajaloo käsikirja tellimine ja seltsi lipu ja liikmete rinnamärgi soetamine seltsi 10-aastaseks juubeliks.

XI ehk praegune juhatus jaotas 7. II. 27. ametid järgmiselt: esimees — O. J. Kiesel, abid — V. Peet ja G. Ollik, kassahoidja — G. Hion, abid — V. Vaher ja G. Ney, kirjatoimetaja — J. Tamm, abid — J. Depman ja D. Treiman. Praeguse juhatus tegevusest oleks nimetada: Pestalozzi aktuse korraldamine, märgukirjad palgaolude parandamiseks, võõrkeelte õpetajate sektiioni moodustamine ja seltsi 10-aastase juubeli aktuse ja pidustuse korraldamine.

B. Komisjonid.

Seltsi asutamise järele tekkis vajadus asutada tegeliku töö läbiviimiseks erilisi komisjone, kus võidi küsimusi vähema arvu isikutega põhjalikult arutada, et neid pärastistel üldkoosolekul kui seltsi otsusi vastu võtta. Sellaseid komisjone moodustati alul pea iga eriküsimuse lahendamiseks, kuna pärastpoole nende arv kahanes. Esimestest komisjonidest oleks nimetada: 1. emakeelse kooli seaduse k. (moodustati 13. 4. 17.), 2. õppekavade k., mille tööviljaks olid 1917. a. detsembris ilmunud õppekavad, 3. koolide üldreformi k., 4. hariduskongressi komisjon, 5. poliitiline valimiseelne k., 6. kõnede korraldamise k., 7. statistika k., 8. algkoolide hoolekogu k., 9. rahvaülikooli k. ja 10. palgakomisjon.

Th. Kuusik.

A. Kärk.

E. Martinson.

G. Mathiesen.

V. Neggo.

A. Palm.

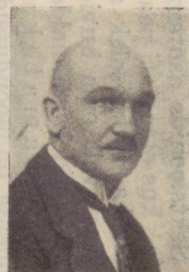
E. Peterson.

A. Puusepp.

A. Pöhl.

V. Päts.

V. Raam.

J. Rumma.

Stegon ant. rae

Okupatsiooni-ajal asutati veel: 1. üldise koolikorralduse k. — esimees J. Vestholm, 2. õppeabinõude ja kirjanduse k. — E. Martinson, 3. edasiharimise k. — V. Raam, ja 4. kutsehuvide kaitse k. — G. Stahlman.

Pärast okupatsiooni moodustatud komisjonidest oleks veel nimetada: koolimajade ehitamise k., algkooli seaduse k., täiendusklasside (VII ja VIII õppeaasta) k., ekskursioonide k., pensionikassa k., organiseerimise k., raamatukogu k. ja raamatute hindamise komisjon.

1920. a. alul tehakse peakoosoleku poolt heakskiidetud tegevuskava järele kindlaks järgmised komisjonid: 1. tarbeainete — juh. P. Kuudeviita, 2. maakorralduse — A. Kärk, 3. pensioniseaduse — A. Kuusik, 4. kooliesaduse — E. Martinson, 5. koduloo — G. Olrik, 6. algkooli täiendusklasside — J. Kiivet, 7. raamatukogu — A. Õunapuu ja H. Utso, 8. organiseerimise — seltsi juhatus, 9. vahekohtu ja kutse-eetika — J. Westholm ja K. Õunapuu, 10. algkoolide korralduse — A. Kärk, 11. kesk- ja kutsekoolide korralduse — N. Kann, 12. õppeabinõude — K. Gustavson, 13. edasiharimise ja ekskursioonide — T. Kuusik, J. Vaga, H. Rätsep ja A. Ploompuu, 14. spordi — A. Soodla, 15. noorsooliikumise — K. Õunapuu, ja 16. sissetulekute — seltsi juhatus.

Seltsi uue kodukorra järele töötavad erikomisjonidena: 1) nõukogu — juh. V. Vahur, 2) majanduskomisjon — juh. G. Hion, 3) seltsi aukohus — esim. T. Kuusik, 4) aineõpetajate sektsioonid.

Komisjonides on töötatud mõnes vähemate, teistes suuremate tagajärgedega, nii kuidas asjaolud ja võimalused lubasid ning kuidas komisjonide koosseis seda soodustas.

C. Sektsioonid.

Sektsioonide asutamise küsimus oli esmakordselt arutu juunis 15. dets. 1919. a., kus otsustati peakoosolekule esitada sektsioonide töökava. 12. jaan. 1920. a. otsustas ka peakoosolek asutada sektsioonid ja kohustas kõiki õpetajaid neis töötama vastavalt oma huvidele. Sellest ajast alates on juhatuse alaline hool olnud, et sektsioonidele võimaldada töötamist laiemal alusel. Ja peab ka tähendama, et seltsi tähtsamateks orgaanideks on just sektsioonid muutunud. Sektsioonidesse on koondunud asjast huvitatud õpetajad, sellega on sektsioonide otsused hästi kaalutud ja põhjalikud. Sektsioonide loomisega vähenes ka tunduvalt juhatuse ja peakoosolekute töö: kui varem peaaegu kõik küsimused otsustati juhatuses või peakoosolekutel, siis on nüüd kõik küsimused, mis puudutavad koolis õpetatavaid aineid, metoode jne., viidud sektsioonidesse, kes teeb ka vastavad otsused. Samuti on loengute, kursuste, kongresside, kavade jne. korraldamine antud sektsioonide kätte.

Sektsioonide töödest võiks nimetada järgmisi:

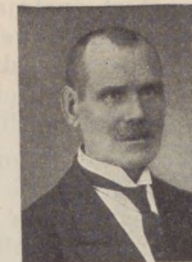
Kongressid on õpetajaskonnas olnud tähtsamaks üldküsimuste lahendusviisiks ja kongressi otsustega on pidanud arvestama niihästi kogu õpetajaskond kui ka haridustegevust juhtivad asutised. Selts on korraldanud oma sektsioonide kaudu oma tegevuse aal mõnegi kongressi, neist oleks nimetada: eesti keele õpetajate kongress 1920. a., matemaatikaõpetajate kongr., võimlemiseõp. kongr. 1922. ja 1925. a., laulu- ja muusikaõp. — 1925. ja käsitööõp. kongr. 1923. ja 1926. a.

J. Rummo.

A. Saar.

P. Talts.

J. Tamm.

A. Tarkpea.

J. Vahur.

J. Westholm.

A. Winter.

E. Mühlbach.

A. Univer.

H. Roos.

A. Mõru.

Väljaspool Tallinna peetavatest õpetajate kongressidest on selts ikka oma esindajate kaudu osa võtnud ja seega terve õpetajaskonnaga kontaktis töötanud. Viimase ajal on aga kongresside korraldamine läinud E. Õ. Liidu kätte, kus selleks asutatud erilised toimkonnad, kuid sellegipärast on kõikide Tallinnas korraldatavate kongresside tegelik läbiviimine olnud ikka T. Õ. S. liikmete mure.

Loengud ja kõneõhtud on võimaldanud liikmeile oma silmaringi laiendamist kuulatud kõnede ja referaatide kaudu. Loengud on olnud avalikud, millele sissepääs kõigile vaba. Kõneaineks on olnud kool või haridusega seotud küsimused, olgu meil Eestis või välismaal. Igatahes on loengute ja kõneõhtute korraldamine üheks tähtsamaks tegevusharuks seltsi elus. Eriti palju kõneõhtuid on mõned sektsioonid korraldanud oma koosolekutel, mis omakorda seltsi tegevusest eemalehoidjaid ligi tõmbab.

Kursused õpetajate edasiharimiseks ja teadmiste täiendamiseks on aidanud omakorda kooli tegevust tõsta, ja juba seltsi esimestel koosolekutel rõhutatakse kursuste toimepanku vajadust. Selts on olnud mitme kursuse korraldajaks, näit. eesti keele, primitiivse võimlemise, soome keele, graafilise statistika jne. ja pea-aegu kõigi teiste õpetajaile korraldatud kursuste algatajaks ja õhutajaks.

Ekskursioonid lähema ümbrusega tutvumiseks ei ole seltsi liikmeid suuremal arvul kaasa tõmmanud, seda rohkem aga ekskursioonid kaugemale, näiteks Soome, Riiga. Esimeset võttis osa 270 isikut, teisest umbes 100. Väljasõite on korraldatud seltsi kodudesse Jägalasse ja Vasalemma.

Mõned sektsioonidest on muutunud iseseisvateks seltsideks: nii pedagogika- ja psühholoogiasektsioonist sai „Filosoofiline ühing“ ja võimlemiseõpetajate sektsioonist — „Võimlemise Õpetajate Selts“.

Sektsioonidest töötavad ja nende juhatajateks on olnud (viimaseks on nimetatud praegune juhataja):

1. Pedagoogiline: A. Kuks ja M. Kotkas. — 2. Eesti keel: A. Müller, L. Möru, J. Rummo. — 3. Loodusloo-maateaduse: K. Augas, M. Vormansik, J. Kents, J. Sihver, V. Peet. — 4. Matemaatika: N. Neuhaus, J. Grüntal. — 5. Füüsika: R. Gutman. — 6. Ajaloo: G. Ney. — 7. Kujutava kunsti: P. Sepp, V. Päts. — 8. Laulu ja muusika: A. Kasemets, K. Leinus, J. Helila. — 9. Käsitöö: A. Varma, L. Stein, J. Vahur, A. Tarkpea. — 10. Usuõpetuse: L. Raudkepp, J. Aunver. — 11. Võõraste keelte: M. Pöhl ja K. Õunapuu.

Võimlemisõpetajate sektsiooni juhatajateks olid: A. Raudkats, L. Krebs, L. Kalmet. Nimetatud sektsioon ei tööta ajutiselt.

D. Nõukogu.

Seltsi nõukogu asutati peakoosoleku otsusega 3. veebr. 1924. a. juhatusel alusel. Nõukogu kaudu saavad teatavaks küsimused, mis tekivad üksikutes koolides. Nõukogu esitab sellega seltsi liikmeid koolide kaudu. Nõukogu on korraldanud koosolekuid ja ka loenguid. Et nõukogus kõik koolid esitatud peavad olema (v. kodukord), siis ei ole tema otsused juhuslikud, vaid neid on ka koolides juba kaalutud.

Parikaste fotod.

Tallinna Õpetajate Seltsi maja Tallinnas.

Tallinna Õpetajate Seltsi puhkekodu Vasalemmas.

E. Seltsi revisjoni komisjonides on töötanud:

N i m e d	Mitmes komisjon	A e g
1. Mihkel Kippert	I—II	1917—1918
2. Aleksander Mõru	I ja III	1917 ja 1919
3. Herman Kopvillem	I	1917
4. Dietrich Treiman	II—III	1918—1919
5. Emil Gutman	II—IV	1918—1920
6. Karl Õunapuu	IV	1920
7. Eduard Schmiedehelm	IV	1920
8. Johannes Kiivet	V—VII	1921—1923
9. Mihkel Välbe	V—VII	1921—1923
10. Arnold Puusepp	V—VIII	1921—1924
11. August Univer	VIII—XI	1924—tännini
12. Peeter Talts	VIII—XI	1924—tännini
13. Johann Tamm	IX—XI	1925—tännini

III. Seltsi ettevõtted.

A. Kodu linnas.

Maja Kollasel tänaval nr. 20-a on seltsile kingitusena üle antud likvideerimise läbi tegevuse lõpetanud „Eestimaa Kooliõpetajate Vastastiku Abiandmise Seltsi“ poolt. Teatavasti oli likvideeritud seltsil liikmeid, kes maal elasid, ja nende huvide kohaselt oli majas korraldatud internaat kooliõpilastele. Linnas elavaid seltsi liikmeid oli aga rohkem, kuid nad ei saanud majast mingit soodustust, olgugi et maja ehitamise juures suurema osa vaeva nemad kandsid. Viimaseil aastail tulid mitmed liikmed maalt linna teenistusse, kuna maalt uusi liikmeid juure ei tulnud. Likvideerimise ajal oli seltsil veel ainult 11 liiget. Seltsi likvideerimise komisjon tuli otsusele, mis ka viimase peakoosoleku poolt 8. 6 .22. ja ka haridusministeeriumi poolt kinnitati, et maja tuleb pärandada Tallinna Õpetajate Seltsile. Annetamisel on ainult see tingimus, et maja ei või edasi anda teistele, vaid ta peab jääma seltsi põliseks varanduseks. Maja on praegu eraisikute käes üüril, kuid T. Õ. S. loodab sinna asutada vanade õpetajate kodu, kui ütriseadus lubab ja asjaolud võimaldavad. Tema väärtus on hinnatud üleandjate poolt 240.000 mk. peale, kuid T. Õ. S. poolt tule vastu kinnitatud 1½ miljoni eest.

B. Puhkekodu maal.

19. okt. 1920. a. otsustas seltsi peakoosolek, et saadaval olevates mõisa härrastemajadest tuleb Jägalal osta puhkekodu asutamiseks. Valiti ka vastav komisjon, kellele ülesandeks tehti ostmist teostada. Komisjoni kuulusid O. J. Kiesel, J. Kirsipuu ja A. Kärk.

Puhkekodu asutamiseks oli „Ühistöö“ annetanud Mk. 50.000.— (21. apr. 1920. a.); pärast saadi „Ühistööl“ laenuks veel Mk. 100.000.— (14. nov. 1921. a.), missugune laen seltsile ka annetati. „Ühistöö“ suurt vastutulelikkust tänuga mäletades peab tähendama, et selleks kõige mõjuvamalt kaasa aitas „Ühistöö“ esimees V. P ä t s. Ilma „Ühistöö“ toetuseta ei oleks üldse võimalik olnud puhkekodu osta. Ostmisel tuli kohe natuke üle 100.000 marga sisse maksa, seltsil enesele aga ei olnud raha kuigi palju. Annetatud summaga aga võimaldati puhkekodule kindel alus panna. Et aga valitsusel Jägalat muuks otstarbeks vaja oli (21. V. 1922. a.), siis vahetati ta Vasalema vastu (25. I. 1925. a.). Kuus aastat on seltsi juhatus ja mõisa hooldaja härra A. K ä r k mõisa maa saamist nõutanud ja õnnelikult lõpetanud: Vasalema härrastemaja ja tema juure kuuluvad majandusehooned on ostu läbi saanud seltsi omanduseks ning maja ümbruses asuv park, viljapuuaed ning maa-ala on seltsile renditud talu nr. 76 nime all. Ostulepingute (25. VIII. 1926. a.) järele on kinnisvara väärtus hinnatud 1.876.789 marga peale, mille tasumine pikendatud 36 aastaks. Peakoosoleku 31. jaan. 1926. a. otsusega on talu nimeks pandud: „Õpetajate talu“.

Suvel kasutavad seltsi liikmed Vasalema härrastemaja suvekorteriks, — on ju maja ümbrus kena pargiga ja suplemiseks nii kohase jõega väga meeldiv; talvel asub härrastemajas kohalik algkool.

Pensionile läinud seltsi liikmeile, kes maaelu pooldavad, on nüüd võimalus avanenud Vasalemas endale mõnusa kodu leida.

IV. Seltsi majanduslik arenemine.

Kümne aasta kestes on T. Õ. S. jõudnud majanduslikult kindlale järjele, mida näitavad allpool järgnevad igaaastased tulude ja kulude arvud ja viimastel aastatel täieliku raamatupidamise järele kokkuseatud varanduse bilansid.

A. Kassa tulud ja kulud olid:

Aastad	Tulud	Kulud	Saldo
1917	3177 rb. 50 k.	2123 rb. 35 k.	1054 rb. 15 k.
1918	2515 „ 40 „	652 „ 11 „	1863 „ 29 „
1919	9176 m. 93 p.	4953 m. 33 p.	4223 m. 60 p.
1920	94586 „ 35 „	60988 „ 22 „	33598 „ 13 „
1921	332236 „ 63 „	308292 „ 55 „	23944 „ 08 „
1922	286977 „ 58 „	196826 „ 58 „	90151 „ — „
1923	473371 „ — „	320473 „ 25 „	152897 „ 75 „
1924	1327478 „ 82 „	1265718 „ 47 „	61760 „ 35 „
1925	1067376 „ — „	1045241 „ — „	22135 „ — „
1926	863441 „ — „	863441 „ — „	—

B. Bilansid olid 1922. aastast alates:

(Varematest aastatest puuduvad bilansid.)

Aktiva:		1. jaan. 1923.	Passiva:	
kassas	90 151.—		võlg põllutööminist.	240 800.—
jooksva arvel	298 620,03		Ühistöö kapital	236 540.—
väärtpaberid	210.—		toetusrahad	96 560.—
liikumata vara	352 800.—		erikapitalid	2 042,50
inventar	29 845.—		oma varandus	195 683,53
	771 626,03			771 626,03

Aktiva:		1. jaan. 1924.	Passiva:	
kassas	152 897,75		võlg põllutööminist.	240 800.—
jooksva arvel	398 780,08		Ühistöö kapital	336 540.—
väärtpaberid	210.—		toetusrahad	60 060.—
liikumata vara	352 800.—		erikapitalid	2 042,50
inventar	48 975.—		oma varandus	320 020,28
võlgnikud	5 800.—			
	959 462,78			959 462,78

Aktiva:		1. jaan. 1925.	Passiva:	
kassas	61 760,35		toetusrahad	65 156.—
liikumata vara ja inventar	633 755.—		põllutööministeerium	240 800.—
jooksva arvel	265 544.—		Ühistöö kapital	311 540.—
laenu ja väärtpaberid	130 335.—		oma varandus	478 698,35
võlgnikud	4 800.—			
	1 096 194,35			1 096 194,35

Aktiva:		1. jaan. 1926.	Passiva:	
kassas	22 135.—		toetusrahad	72 890.—
liikumata vara ja inventar	633 930.—		põllutööministeerium	240 800.—
jooksva arvel	635 609.—		mälestussamba korjandus	297 033.—
laenu ja väärtpaberid	155 335.—		Ühistöö kapital	311 540.—
võlgnikud	4 800.—		oma varandus	529 546.—
	1 451 809.—			1 451 809.—

Aktiva:		1. jaan. 1927.	Passiva:	
kassas	—		erikapitalid	80 815.—
liikumata vara	2 116 789.—		põllutööministeerium	1 680 950.—
inventar	95 920.—		mälestussammas	325 268.—
jooksva arvel	647 785.—		Ühistöö kapital	208 724.—
laenu ja väärtpaberid	160 335.—		oma varandus	725 072.—
	3 020 829.—			3 020 829.—

C. Liikmemaksud.

Valdava osa oma sissetulekust on selts saanud liikmemaksust, mis esimesel tegevusaastal oli 5 rubla igalt liikmelt. Aja jooksul on liikmemaks elukallidusega ühes ka tõusnud ja ta suurus on tehtud olenevaks liikmete palga suurusest, mis omakorda tingitud isikute haridusjärgudest. Neil, kel puudub täisarv nädal tunde, arvatakse liikmemaks proportsionaalselt tundide arvule.

Liikmemaksu määrad olid:

Aasta	I järk	II järk	III järk	Aasta	I järk	II järk	III järk
1917	5 rubla	5 rubla	5 rubla	1923	430 marka	370 marka	310 marka
1918	5 "	5 "	5 "	1924	430 "	370 "	310 "
1919	30 marka	19 mr. 50 p.	15 marka	1925	430 "	370 "	310 "
1920	60 "	39 marka	20 "	1926	400 "	340 "	300 "
1921	360 "	240 "	180 "	1927	400 "	340 "	300 "
1922	430 "	370 "	310 "				

Suuremaid toetusi on selts saanud „Ühistöölt“ Mk. 150.000.— ja Tallinna linna koolivalitsuselt kongresside ja loengute kulude katmiseks.

„Ühistöö“ likvideerimiskomisjoni poolt anti seltsile üle veel Mk. 338.867,45, missugune summa on määratud „Ühistöö“ ajaloo kirjastamiseks. Sissetulekud teose kirjastamisest lähevad seltsi kasutada. „Ühistöö Eesti riigi loomisel“ on trükist juba ilmunud.

Viimase aasta, s. o. 1926. a. bilanssi vaadates paistab eriti suur summa liikumata varanduse arvel, mis tekkinud Vasalema härrastemaja omandamisega. Kui sellele veel juure arvata Kollasel tänaval asuva maja tõeline väärtus, siis tõuseb seltsi kinnisvara hind kaugelt üle 4 miljoni. Ka viimaste aastate kestes vähestest kõikumistega püsinud liikmete arv (500), kes liikmemaksu korralikult tasunud, on mõjuv tõendus seltsi majandusliku olukorra kindlusest. Need asjaolud lubavad T. O. S. majanduslikust seisukohast muretult tulevikku vaadata ja vastavalt sellele ka arendada oma tegevust.

V. Seltsi muu tegevus.

A. Esindus.

T. O. S. on olnud esindatud:

1. Riigi haridusnõukogus. 2. Linna haridusnõukogus. 3. Eesti Õpetajate Liidu asemikkude kogus. 4. Vene õpetajate seltsis. 5. Saksa õpetajate seltsis. 6. Vabadusesõjas langenute mälestamise komitees. 7. Pedagoogilise muuseumi nõukogus. 8. Eesti Haridusliidus. 9. Noorte Punases Ristis. 10. o.-ü. „Töökool“.

Peale selle on selts osa võtnud oma esindajate kaudu pea kõigist õpetajate üld- ja ainekongressidest, hariduspäevadest, haridusliikudest toimekondadest ja muudest haridusliikudest ja kultuurilistest koosolekutest Tallinnas ja mujal.

Korjandusi on toimetatud mitmel puhul. Suurema tähtsusega on korjandus vabadussõjas langenud õpetajate ja õpilaste mälestussamba heaks. Mälestussamba püstitamise mõte tekkis juhatuses. Korjanduse luba anti siseministri pooli. Korjanduslehed õpetajate ja õpilaste kaudu tõid kokku 325.268 mk. Mälestussamba asukohaks on Tallinna linna poolt lubatud plats, mis asub realkooli maja ees, vastu Estooni. Mälestussamba püstitamiseks valis peakoosolek 28. V. 25. komisjoni, kellele ka volitus anti mälestussamba kava valimiseks ja samba püstitamiseks. Et komisjon töötaks koos valitsuse asutustega ja seltskonnaga, paluti täisõiguslikkudeks liigeteks vastavate asutuste esitajad. Komisjoni koosseis on järgmine: Seltsi poolt valitud liikmed: O. J. Kiesel, A. Kärk, G. Ney ja V. Päts; haridusministeeriumi esitaja G. Ollik; Tallinna linnavalitsuse esitaja arhitekt Soans ja Ajakirjanikkude liidu esitaja J. Prümme. Samba püstitamiseks on tänuväärne abi andnud Kujutavate kunstide sihtkapitali valitsus sellega, et ta kavade võistluse kulud võttis enda kanda. Vabariigi valitsuse otsusega on sihtkapitali valitsuse kaudu samba püstitamiseks määratud veel 200.000 mk. Kui monumendi eelarve täielikult valmib, siis pöördub komisjon veel teiste asutuste poole toetuse saamiseks. Igatahes tahab komisjon kõik teha, et mälestussammas oleks püstitatud veel käesoleval aastal, kõige hiljem aga Vabariigi 10. juubelpäevaks.

„Ühistöö“ likvideerimise komisjon andis seltsile üle 338.867.45. „Ühistöö“ ajaloo kirjastamiseks. Raamat on trükitist ilmunud Ed. Laamani toimetusel: „Ühistöö Eesti riigiloomisel“. Nimetatud teoses leidub ka eripeatükk, mis käsitleb „kooliõpetajate roodu“ sõjaväljal ühes vastavate piltide ja kaartidega. Puhastisettelek raamatu müügist läheb seltsi kasuks.

Raamatukogu täiendamiseks on Tallinna õpetajad ikka huvitatud olnud. Juba vene ajal oli linna algkoolidel oma eriraamatukogu, kus peale pedagoogilise kirjanduse ka ilukirjandus ei puudunud. Seltsi asutamise järele anti see raamatukogu linna poolt seltsile üle, kus siis raamatukogu-komisjon jäi ta korraldajaks. Kui seltsi algatusel pedagoogiline muuseum ellu kutsuti, mille ülalpidamise linn võttis oma kanda ja mis seega muutus linna asutuseks, siis anti õpetajate keskraamatukogu ka pedagoogilise muuseumi korraldusse. Paari aasta eest taheti õpetajate raamatukogust kõik ilukirjanduslikud tööd linna keskraamatukogusse üle viia, kuid seltsi palvel jäi see kavatsus läbi viimata, kuid keeldi ära linna kulul õpetajate raamatukogusse ilukirjanduse muretsemine. Seepärast hakkas selts omal kulul ilukirjandust soetama ja seda andma õpetajate raamatukogusse kasutamiseks.

Pidud on korraldatud liikmetele omavaheliseks tutvumiseks. 1920. a. alates korraldatakse pidud kevadel mai vastuvõtmiseks — „noorte püha“ ja sügisel mardipäeva ümber — „vanade püha“, — sest siis austatakse neid seltsi liikmeid, kellel on olnud aasta jooksul mõningad juubelid.

Riiklikest pidustustest on selts algatanud 24. veebruari aktuse, mis Tallinna koolide õpilastele ja õpetajatele korraldatakse Vabariigi aastapäeval. Need aktused on muutunud traditsioonilisteks. Viimastel aastatel on nende aktuste korralduse enda peale võtnud Tallinna koolivalitsus, kellel seks olemas suuremad ainelised võimalused.

1924. a. saadik ilmuvad „Tallinna Õpetajate Seltsi teated“, mis koolidesse ringkirjadena laiali saadetakse ja milles ilmutatakse teated koosolekute, kõnede, kursuste j. m. kohta, mis seltsi tegevusega seotud. Need teated on ka järjekindlalt ilmunud „Päevalehes“, mis siin lugupidamisega tunnustama peab, sest nende ilmutamisega ajalehes on seltsi korraldused ja ettevõtted teatavaks saanud liigetele ja teistele haridustegelastele: Seltsi kõik kõneõhtud, koosolekud jne. on olnud avalikud ja neist on alati palutud osa võtma peale õpetajate ka haridustegelasi ja asjast huvitatuid.

Trükitud aruanded seltsi tegevuse kohta ilmuvad 1924. a. Aruannetes esitatakse eelmise aasta tegevus ja kavatsused, rahalised aruanded jne. Peale selle tuuakse surma läbi lahkunud liikmete pildid ühes elulugudega, pildid vanematest õpetajatest, juubilaaridest jne. Seltsi aruanded ja „Teated“ on tunduvalt elustanud seltsi tegevust ja soodustanud seltsi liikmete organiseerimist ühisele tööle.

Seltsi juhatuse asupaik oli kord ühes, kord teises koolis: tütarlaste, siis poeglaste kommertsgümnaasiumis, humanitaargümnaasiumis, siis Pikal tänaval 54, kus tal kasutada olid E. O. L. ühised ruumid. 1921. a. saadik asuvad juhatus ja seltsi büroo pedagoogilise muuseumi ruumes, Vabaduse puistee 4.

Seltsi tegevuse suurenemisega tekkis vajadus büroo asutamises, mis alluks juhatusle ja oleks seltsi kavatsuste tehniliseks läbiviijaks. Büroos oli esimeseks palgaliseks asjaajajaks prl. E. Västriku (1. XI. 20. — 1. IX. 21.), siis J. Tammi (1. IX. 21. — 1. II. 24.) ja praegu E. Schmiedehelmi (1. II. 24.). Seltsi tegevuse suurenemisega on järjest kasvanud ka büroo töö, mis iseenesest küll silma ei paista, kuid mis korralduste ja kavatsuste läbiviimiseks suuresti kaasa aitab. Seltsi asjaajajad on ühtlasi ka seltsi raamatupidajateks olnud. Viimasel tegevusaastal on büroos tööd olnud umbes 200 kuuetunnist tööpäeva. Asjaajaja ülesandeks on ka sektsioonide ja komisjonide tehniline töö.

VI. Kokkuvõtte.

Kümme aastat ei anna mitte liig palju materjali selleks, et mõne organisatsiooni kohta lõpukokkuvõtteid tuua. Kuid peab tähendama, et esimesed aastad siiski väga tähtsad on suuna määramises. Seltsi esimesed kümme aastat satuvad kokku pealegi meie riikliku elu algusega, kus kõigil on tulnud töötada uute korralduste läbiviimiseks. Iseäranis suur on olnud töö meie kooli korralduses: uute seaduste algatamine, kavade kokkuseadmine, meetodilised ja pedagoogilised küsimused jne. Kõike seda on tulnud lahendada vastavalt uutele tingimustele. Võib öelda, et

kõik, mis on puudutanud eesti kooli, on olnud ka Tallinna õpetajate seltsis vähemas või suuremas ulatuses arutusel. Eesti kooli loomisel ja korraldusel on selts alati oma kaasabi annud, kuid võib ka kinnitada, et tema tööd on soovitud.

Selts on ennast eemal hoidnud poliitilistest küsimustest, seepärast on tema suhted olnud valitsuse ja linna asutustega, kui ka teiste organisatsioonidega, ajakirjandusega, laiema seltskonnaga täiesti head. Mitmed seltsi algatused on ellu viidud ja mitmele asutusele on selts aluse pannud.

T. õ. S. tööd on soodustanud Tallinna linna- ja koolivalitsuse vastutulelikkus seltsile ruumide ja koosolekute korraldamise mõttes. Niisama on toetatud rahaliselt seltsi poolt korraldatavaid kongresse, kursusi jne. Samuti on pedagoogilisele muuseumile selts tänulik, et ta oma ruumides on võimaldanud seltsi bürool töötada.

Seltsi koosolekud ja aktused on korraldatud suuremal jaolt T. l. t. kommersgümnaasiumi ruumes, mis dir. Baueri lahkuse ja vastutulelikkuse arvele tuleb tänuga panna. Loodusloo sektsiooni töötamist on võimaldanud humanitaargümnaasium. Seltsi liikmetele on soodustusi annud Kolledz loengute kuulamisel.

Arvesse võttes, et selts on esimese kümne aasta jooksul enesele loonud kindla majandusliku aluse, töö korralduse ja traditsioonid, võib loota, et järgmised aastad seltsile veel suuremaid võimalusi toovad oma liikmete vaimliste ja majanduslike huvide rahuldamisel. Kogu oma tegevusega aga Tallinna õpetajate Selts taotleb paremat ja ilusamat tulevikku eesti koolile tema kasvatuses ja õpetuses ja ühes sellega ka riigis ülesehitavas töös.

Tallinna õpetajate Seltsi XI. juhatus.

Parikaste foto.

Tallinna linna tütarlaste kommersgümnaasiumi hoone.

VII. Tallinna Õpetajate Seltsi liikmete nimestik 25. märtsil 1927 a.

Haridusministeeriumis:

Jürgenson, Ferdinand.
Kiivet, Johannes.
Ollik, Gustav.
Ney, Gottlieb.
Nuth, Dr. August.

Tallinna linna koolivalitsuses:

Veiderman, Aleksander.
Brüller, Christjan.

Pedagoogilises muuseumis:

Janson, Aleksei.

Harjumaa koolivalitsuses:

Johanson, Jaan.
Summer, Hugo.

Pensionile läinud õpetajad:

Johanson, Vilhelm.
Kanemägi, Theodor.
Koit, Peeter.
Padva, Mihkel.
Savitski, Emma.
Seiman, Jaan.
Selmer, Elisabeth.
Stimm, Adalbert.
Thomson, Karoline.

Poeglaste humanitaargümnaasiumis:

Antson, Eugen.
Jürison, Nikolai.
Karoles, Boris.
Kask, Alfred.
Kolberg, Evald.
Kusik, Aleksei.
Lepp, Jaan.
Mohrfeldt, Aleksander.
Nedler, Sergei.
Nipman, Eduard.

Nõu, Madis.
Orav, Villem.
Orgusaar, Dionissi.
Pausk, Jaak.
Peet, Vassili.
Rakles, Voldemar.
Stümper, Rein.
Veros, Bruno.
Vichman, Robert.
Vogas, Dr. Boris.

Poeglaste realgümnaasiumis:

Kann, Nikolai.
Koljo, Karl.
Kruusman, Friedrich.
Peterson, Ernst.
Puusepp, Albert.
Resev-Resel, Voldemar.

I tütarlaste gümnaasiumis:

Ainomäe, Alma.
Aljak, Niina.
Georgin, Artur.
Henschel, Nadeshda.
Kaer, Marie.
Leinus, Karl.
Meister, Vanda.
Miidel, Ida.
Paavel, Johann.
Pajusson, Eugenie.
Ruskevitch, Veera.
Steinberg, Ada.
Truve, Ida.
Törvand, Anna.
Vachman, Helene.
Veiderman, Magdalena.
Zinoffski, Heloise.

II tütarlaste gümnaasiumis:

Alberg, Helmi.
Brandt, Marta.

Feodorova, Zoe.
Greenberg, Johannes.
Grünthal, Julius.
Gutman, Robert.
Herman, Johanna.
Jakson, Helmi.
Johanson, Olga.
Kansberg, Marie.
Kuus, Margarete.
Lindström, Alice.
Lukk, Melanie.
Mathiesen, Gabriele.
Mitt, Emma.
Nipman, Lucie.
Oras, Hans.
Pedusaar, Aleksandrine.
Peterson, Emma.
Pöld, Helga.
Thomson, Elsa.
Topman, August.
Vööلمان, Adelheid.

Ühisgümnaasiumis:

Merits, August.
Mähle, Evald.
Riisberg, Alma.
Sepp, Paul.
Sibbul, Voldemar.
Topman, Olav.
Volmer, Paul.

Poeglaste kommersgümnaasiumis:

Aunver, Jakob.
Ehvert, Mathilde.
Kana, Eduard.
Kangur, Paul.
Kiesel, Otto.
Lomp, Leonore.
Mathiesen, Robert.
Osberg, Aleksander.
Pöhl, Hans.
Seiler, Evald.

Siebert, John.
Tamm, Johann.
Õunapuu, Karl.

**Linna kaubanduslikkudel
õhtukursustel:**

Clement, Voldemar.
Kana, Juhan.

**Tütarlaste kommertsgüm-
naasiumis:**

Alfthan, Gerda.
Aljak, Arnold.
Assman, Olga.
Bauer, Heinrich.
Frisk, Alma.
Hotjeva, Serafima.
Jürgens, Alide.
Kapp, Artur.
Kurvits, Anna.
Kuusik, Timotheus.
Lukk, Otilie.
Mei, Natalie.
Metsvahi, Helmi.
Mohrfeldt, John.
Ossman, Hilda.
Poom, Viktor.
Raudkats, Alise.
Raudkats, Anna.
Saarman, Helmi.
Schmidt, Helmi.
Tamm, Aleksander.
Thomson, Alice.
Tikk, Aleksander.

**Saksa poeglaste realgüm-
naasiumis:**

Fuchs, Aleksander.
Hansen, Jakob.
Hildebrandt, Eugenie.
Jasykova, Julie.
Lehbert, Hugo.
Mõru, Leena.
Spreckelsen, Artur.
Steinberg, Karl.
Vahl, Edgar.
Vichman, Max.
Vierman, Hans.
Zeidler, Clara.

**Saksa tütarlaste gümnaa-
naasiumis:**

Eilart, Anton.
Plaesterer, Artur.
Rahving, Johanna.
Sternberg, Gustav.

Seminaris:

Dobroschevski, Sergei.
Grünberg, Artur.
Helila, Johannes.
Kalkun, Julius.
Keller, Ella.
Kents, Jakob.
Kotkas, Amalie.
Kuks, August.
Luik, Alfred.
Perli, August.
Pommik, Lilli.
Püüman, Elfriede.
Püüman, Dr. Mait.
Silde, Katarina.
Soo, Aurelie.
Visnapuu, Mathilde.
Välbe, Mihkel.

**Riigi tehnikagümnaasiu-
mis:**

Clanman, Voldemar.
Heinrichson, Adelheid.
Jakobson, Valfried.
Kand, Martin.
Luhaäär, Artur.
Madisson, Paul.
Nurmiste, Nikolai.
Päss, Viktor.
Rein, Richard.
Schiffer, Ernst.
Tam-Stamm, Konstantin.
Tarkpea, Aleksei.
Õunapuu, August.

Vestholmi gümnaasiumis:

Andresen, Nicol.
Einbund, Linda.
Kulderknup, Tõnu.
Kutschinski, Veera.
Müürman, Selma.

Pedusaar, Dr. Konstantin.
Raudsepp, Johannes.
Rechn, Theodor.
Rummo, Jaan.
Sommer, Artur.
Tamberg, Vilhelmine.
Valdman, Nikolai.
Vestholm, Jakob.
Vettik, Theodor.
Zelinsky, Vanda.

Lenderi gümnaasiumis:

Anveldt, Vilhelmine.
Aun, Dagmar.
Hoeppener, Charlotte.
Jung, Alma.
Kallik, Saara.
Kress, Richard.
Laaman, Hermine.
Laur, Marta.
Lender, Elfriede.
Osevitsch, Sofie.
Reder, Georg.
Reder, Clara.

Kubu gümnaasiumis:

Jungerman, Karl.
Kivisepp, Margarete.
Kubu, Hans.
Onton, Ella.
Pavlovski, Gertrud.
Podolski, Luise.
Pärt, Mart.
Rosenbaum, Melanie.
Tombak, Hulda.
Vedam, Marie.
Vormansik, Marie.

Kaarli gümnaasiumis:

Freima, Oskar.
Heinrichson, Lydia.
Jaanson, Elisabeth.
Kurvits, Else.
Martins, Hedvig.
Müür, Konstantin.
Neggo, Viktor.
Parikas, Lilli.
Raudkepp, Leopold.

Sokoloff, Lydia.
Tiks, Marie.
Topman, Karin.
Verus, Olga.
Västrik, Elisabeth.

Vene ühisgümnaasiumis:

Depman, Beate.

Prantsuse lütseumis:

Aleksejeva, Lydia.
Chevalier, Viktor.
Etruk, Bernhard.
Kaigorodoff, Anatol.
Kleinart, Adele.
Lilienthal, Magda.
Marchal, Leon.
Margens, Agathe.
Sieger, Marcelle.
Tekkel, Hilda.

Eliisekoolis:

Thomson, Gertrud.

Kunsttööstuskoolis:

Kilgas, August.
Koljo, Helmi.
Kuusik, Hans.
Jako, Geča.
Jako, Ilona.
Mels, Adele.
Nyman, Roman.
Oskar, Ludvig.
Paulberg, Elfriede.
Päts, Voldemar.
Reindorf, Günther.

Naiskutsekoolis:

Hallik, Helmi.
Hanson, Lilli.
Kask, Marta.
Kilgas, Luise.
Maydell, Adelma.
Mertzlin, Else.
Oikonen, Helene.
Ottenson, Hilda.
Paltser, Selma.
Peterson, Otto.

Rähni, Johanna.
Susi, Ella.
Varma, Anna.

Merikoolis:

Dampf, William.
Gustavson, August.
Käggi, Eduard.
Kütner, Luise.
Nõmmik, Mihkel.
Russov, Volfgag.
Saar, Jakob.
Stürmer, Leo.
Treiburg, Jakob.

Riigi tööstuskoolis:

Lill, Aleksei.
Margens, Edgar.
Ussisoo, Theodor.

Täienduskool:

Koemets, Elsbeth.
Maalberg, Agnes.
Trakman, Aino.
Viiburg, Elsa.

Reite naiskutsekoolis:

Königsberg, Rebekka.
Reite, Martin.
Reite, Rose.

1. algkoolis:

Borchard, Alma.
Peterson, Jaak.
Peterson, Marie.
Speak, Sameul.
Vaga, Jaan.
Vestman, Jaan.

2. algkoolis:

Brandt, Ida.
Dreving, Alide.
Kalle, Marie.
Kalmet, Adele.
Lübek, Elisabeth.
Ollik, Ida.
Ollik, Liisa.
Valdman, Hildegard.

3. algkoolis:

Kangur, Elfriede.
Keller, Johanna.
Kinter, Valentine.
Maurer, Helmi.
Poska, Sinaida.
Õunapuu, Elli.

4. algkoolis:

Akberg, Arnold.
Brakman, Heinrich.
Freibusch, Gabriele.
Kippert, Mihkel.
Mõru, Aleksander.
Stein, Leopold.

5. algkoolis:

Allikas, Joosep.
Augas, Veera.
Depman, Johann.
Janson, Veera.
Kahu, Hendrik.
Kahu, Martin.
Kaus, Marie.
Kreitsman, Ferdinand.
Kümmel, Jüri.
Langsepp, Linda.
Langsepp, Voldemar.
Leo, Jakob.
Mänd, Anna.
Mänd, Johannes.
Omberg, Hilda.
Silm, Luise.
Soo, Jaan.
Velman, Alide.
Ventser, Jaan.

7. algkoolis:

Jäärats, Neonilla.
Seledets, Meeta.
Vassiljeva, Aleksandra.
Vinberg, Elisabeth.

8. algkoolis:

Kikajon, Hugo.
Kukk, Ernestine.
Kukk, Julius.
Ollino, Hans.

Priimägi, Peeter.
Unt, Johannes.

9. algkoolis:

Bergert, Georg.
Delman, Hilda.
Gustavson, Konstantin.
Hansman, Kirill.
Kronman, Mihkel.
Madisson, Marie.
Normak, Xenia.
Rammul, Hilda.
Rammul, Viktor.
Schapenkova, Ludmila. *Talts*
Sikkenberg, Anna
Talts, Peeter.
Trakman, Linda.
Utso, Hans.
Veerbaum, Jaan.
Viidik, Marta.

11. algkoolis:

Blaubrik, Magda.
Jefimova, Marie.
Konstantinova, Marie.
Kudeberg, Liuse.
Lintsbach, Selma.
Mähle, Johanna.
Peterson, Gabriele.
Smetanina, Glikeria.

12. algkoolis:

Andresson, Marta.
Jeg, Aleksandra.
Johanson, Adele.
Kivi, Erna.
Krull, Anna.
Olbrei, Anna.
Rebane, Margarete.
Rötschagova, Marie.
Viidas, Erika.
Õunapuu, Rosalie.

13. algkoolis:

Jürgenson, Johannes.
Lukin, Mihkel.
Lukk, Helmi.
Ploompuu, Aleksander.

Proos, Eduard.
Sori, Alma.
Tomson, Ida.
Treiman, Dietrich. *Reinaste*

14. algkoolis:

Ausina, Maria.
Kelder, Rosalie.
Kuus, Amalie.
Käärik, Sinaida.
Tent, Elsa.
Tõnurist, Alice.

15. algkoolis:

Keres, Marie.
Klemkul, Helene.
Kärk, Anton.
Kärk, Eugenie.
Morladt, Elvine.
Talipsepp, Hilda.
Tamm, Nadeshda.
Tramm, Alice.

16. algkoolis:

Mei, Magdalena.
Mühlbach, Elisabeth.
Pajumägi, Leili.
Prohorova, Anna.
Stein, Marie.

17. algkoolis:

Kaik, Jüri.
Parm, Miina.
Puusepp, Arnold.
Vahur, Jakob.

18. algkoolis:

Heimberg, Julius.
Ilisson, Marie.
Kulbusch, Jakob. *Kiedgoor*
Lilleberg, Linda.
Neuman, Hilda. *Kaarmi*
Susi, Johann.
Teder, Anton.
Triik, Eduard.
Vinter, Anna. *Väinäär*

21. algkoolis:

Abram, Leili.
Dardovsky, Eugenie.
Drogat, Maria.
Ehvert, Alide.
Ennemuist, Hilda.
Ernesaks, Liine.
Janno, Helene.
Jõudu, Xenia.
Kalmel, Leo.

Kanemägi, Sinaida
Kaupmees, Adele.
Kuurman, Linda. *Friid*
Liivak, Adele. *Mühling*
Lind, Ida.

Martinson, Ernst. *Murdmäa*
Morell, Helmi. *Ranger*
Möller, August. *Molder*
Niklassen, Berta.
Nii, Alma.

Ostrov, Salme.
Pihlak, Marie. *Turnud - maistud*
Poska, Paul. *30.12.1975*

Puu, Konstantin.
Päts, Richard.

Raudvere, Erna.

Rosberg, Aleksandra. *Roid*

Saar, Emma.

Schmiedehelm, Eduard. *Rehe*

Schneider, Amalie. *Sulge-Mall*

Smetanina, Aleksandra.

Tamm, Elisabeth.

Tamm, Johann.

Tomson, Hugo.

Villemson, Marta.

22. algkoolis:

Lauristin, Benita.
Nerep, Linda.
Orav, Ludmila.
Pukk, Karl.
Ringsman, Olga.
Treuholt, Otto.

23. algkoolis:

Christjanson, Anna.
Hennings, Nikolai.
Hildebrandt, Margarete.

Hörschelman, Charlie.
Hueck, Lisbeth.
Johanson, Olympiada.
Irtel, Aleksandra.
Meder, Eveline.
Mickvits, Estella.
Padrik, Hilda.
Prikk, Marta.
Ramm, Katarina.
Vogt, Gertrud.
Vrangel, Emma.

24. algkoolis:

Allik, Melanie.
Ernesaks, Johannes.
Jefimov, Mihkel.
Indrikson, Natalie.
Koff, Mathilde.
Kotkas, Markus.
Kull, Marta.
Prikk, Johann.
Raud, Voldemar.
Starkopf, Anton.
Tikk, Melita.
Veske, Olga.

25. algkoolis:

Kalda, Heinrich.
Kask, Antonia.
Kiens, Hedvig.
Laur, Erna.
Mikiver, Leonhard.
Peebo, Adele.
Peebo, Johannes.
Suurmats, Johann.
Veervold, Ernst.

26. algkoolis:

Hiatsintova, Eugenie.
Jakovleva, Nadeshda.
Kask, Hans.
Kilberg, Lydia.
Koolman, Hilda.
Lellep, Hans.
Makko, Eugenie.
Michelson, Andres.
Mullas, Lydia.
Orav, Eugenie.

Pedi, Adele.
Samon, Tõnis.
Starkopf, Anna.
Talts, Helene.
Vilhelmson, Konstantin.

27. algkoolis:

Kutti, Elli.
Oras, Hilda.
Rau, Friedrich.
Roman, Frieda.
Silberman, Vilhelmine.
Tiigenberg, Voldemar.
Univer, August.

28. algkoolis:

Braun, Marie.
Eksta, Adele.
Hion, Georg.
Kreitsman, Elvine.
Kukkur, Arnold.
Kuuli, Hans.
Liik, Aleksander.
Sihver, Jaan.
Subbi, Elfriede.
Velman, Hans.
Vollman, Julie.

1. õhtu algkoolis:

Laufer, August.
Reiman, Johann.
Theremin, Antonina.
Vaher, Villem.

2. õhtu algkoolis:

Birk, August.
Gavrilova, Olga.
Puusepp, Ida.
Tamman, Jüri.

1. käsitööklassis:

Thal, Voldemar.

2. käsitööklassis:

Lind, Jakob.

Abikoolis:

Brauer, Auguste.
Leist, Ella.
Norak, Alice.

Lutheri lastekodus:

Auman, Mihkel.
Oldekop, Mihkel.
Schtscheglova, Alma.

Poska lastekodus:

Alleveit, Meeta.
Nurk, Johanna.
Rebane, Emilie.

1. lasteaed.

Kuusik, Alide.
Lohuaru, Minna.
Tschernova, Ljubov.

2. lasteaedas:

Ilves, Elsa.
Kiviväli, Marta.
Rumbach, Berta.

3. lasteaedas:

Berg, Helene.
Konsa, Elisabeth.
Luur, Julie.
Pellman, Johanna.

4. lasteaedas:

Kerman, Marta.
Neider, Helene.
Rumberg, Valentine.

5. lasteaedas:

Irmok, Pauline.
Laar, Anna.
Soolo, Anna.
Sooserv, Anette.

Tagavara õpetajad:

Akatus, Johannes.
Horn, Simm.
Jürison, Jaan.
Küjen, Gertrud.
Masso, Nikolai.
Matsujeva, Anastasia.
Nahk, Adele.

Paju, Helene.
Pesur, Emilie.
Rist, Meeta.
Veiss, Magdalena.

**Balti puuvillavabriku alg-
koolis:**

Hammel, Marianne.
Orav, Boris.
Palmberg, Marie.
Tombak, Helmi.
Turp, Salme.

Väikelaste hoidus:
Reindorf, Elisabeth.

Nõmme algkoolis:

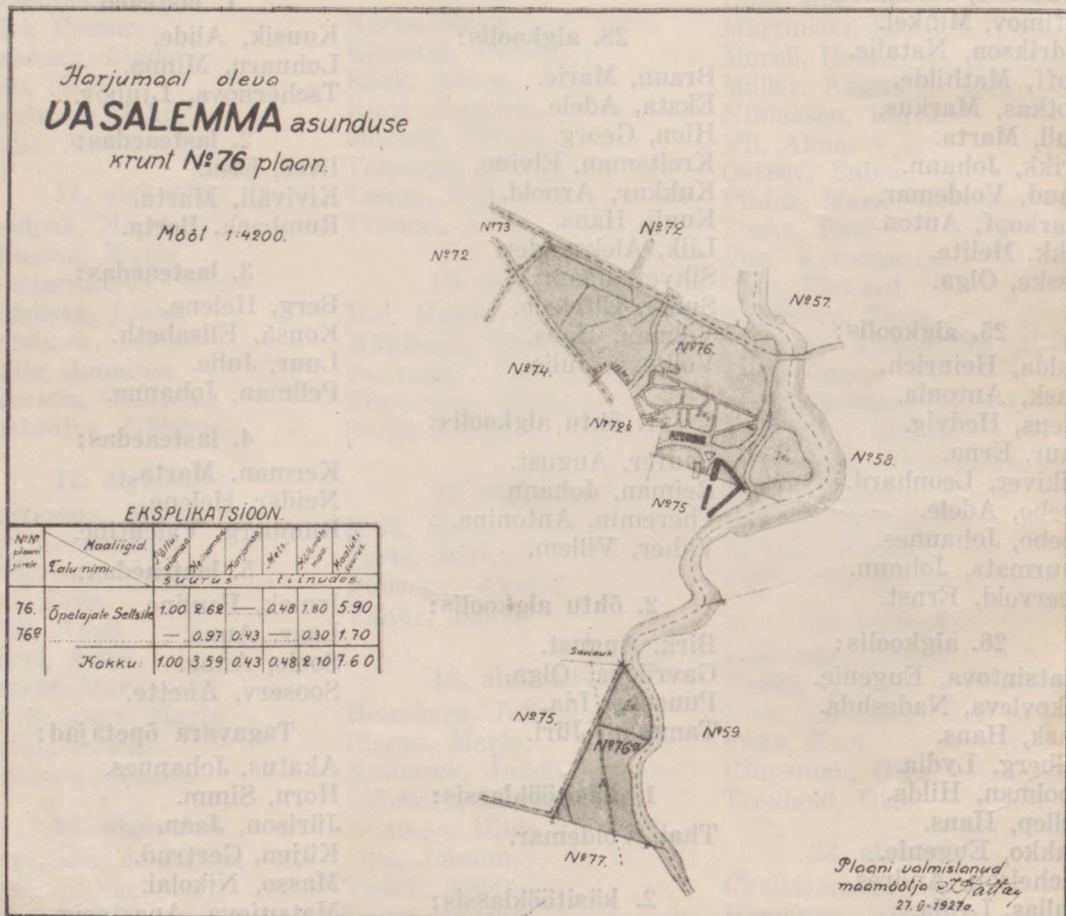
Auman, Juhan.
Kohk, Jakob.
Läänemets, Anna.
Reose, Magda.
Vilu, Mihkel.

Harku kolonii koolis:
Topman, Julius.

Palivere lastekodus:
Augas, Karp.

Mujal:

Berg, Martin.
Kalpus, Mathilde.
Kirsipuu, Adele.
Kirsipuu, Jaan.
Norman, Amanda.
Piiskar, Jaan.
Vink, Christofor.
Õopik, Ella.

Õpetajate talu plaan.